

● De kleine zelfstandige en zijn administratieve wensen ●

Dit voorjaar kreeg het kabinet in de persoon van staatssecretaris De Jager van Financiën aanbevelingen van zelfstandigen. Deze lijst kwam tot stand nadat zelfstandigen konden aangeven welke regels zij het liefst anders zouden zien. Een overzicht met de huidige stand van zaken.

1. Verlaagd btw-tarief voor meer diensten

Consumenten betalen 0% btw in de reguliere gezondheidszorg, 6% bij de fietsenmaker maar in de alternatieve zorg en hulpverlening is het tarief 19%. Ook voor diensten als loopbaanadvies is het tarief 19%, terwijl het voor een beroepsopleiding weer 0% is. Het lijkt logisch om het btw-tarief van alternatieve zorg en andere arbeidsintensieve diensten lager te maken. In Den Haag wil men er niet aan, wel in Brussel. De Europese Commissie wil dat vanaf 2010 meer arbeidsintensieve diensten in het verlaagde btw-tarief mogen vallen. Nu mogen alleen stukadoors, schilders, kappers, fietsenmakers en schoen- en kledingherstellers het lage tarief hanteren. Als het aan de Europese Commissie ligt, geldt dit vanaf 2010 ook voor restaurants, cateraars, hoveniers, tuinarchitecten, schoonheidssalons, wasserettes en thuiszorg voor ouderen en zieken. Het Nederlandse plan voor verhoging van het btw-tarief van 19% naar 20% gaat volgend jaar nog niet door. Ook - dat is dan een administratief punt - gaat de grens voor maand-aangifte omhoog naar € 15.000 per kwartaal, vanaf 1 januari 2009.

2. Verlenging geldigheidsduur VAR

Wanneer er niets verandert in de situatie van een zelfstandige zou de Verklaring arbeidsrelatie (VAR) ook op een simpele manier verlengd kunnen worden. Wellicht kan de geldigheidsduur langer. De verbeteringen komen eraan: de aanvraag van de VAR wordt geheel digitaal en dus simpeler. Vanaf 2010 kunnen zelfstandigen die drie jaar eenzelfde VAR hebben gekregen stilzwijgend verlengen.

3. VAR: het aantal opdrachtgevers is niet relevant voor ondernemerschap

Een ondernemer die een grote opdracht binnenhaalt, is daar trots op. Een goede klant is een klant die terugkomt. Het aantal opdrachtgevers is geen indicatie voor ondernemerschap. Zelfstandigen vinden de vraag naar het aantal opdrachtgevers niet relevant in de VAR-verklaring. Het gaat bij de huidige VAR om de samenhang tussen de verschillende antwoorden. Daarom blijft dit criterium van kracht als het aan het kabinet ligt. Geen aanpassingen te verwachten dus.

4. Urencriterium voor zelfstandigenaftrek naar rato

Een starter die in de loop van het jaar begint, kan per definitie niet aan het urencriterium voor de zelfstandigenaftrek voldoen. Er zijn steeds meer parttime zelfstandigen, met verschillende beweegredenen. De een heeft een baan, de ander combineert zelfstandigheid met zorgtaken en een derde ziet parttime ondernemen als een goede re-integratie. De zelfstandigenaftrek zou heel goed naar rato toegepast kunnen worden. Ook de erkenning als zelfstandige - die eveneens gekoppeld is aan het urencriterium - moet mogelijk zijn voor parttime ondernemers.

Het kabinet ziet dit punt in en werkt aan een oplossing. In het belastingplan 2009 komen voorstellen voor het stimuleren van parttime en hybride ondernemers. Het kabinet wil wel kijken naar het urencriterium, maar voorziet dat er bij een ander criterium evenveel problemen blijven. Ook wil het kabinet niet iedereen die er iets bijverdient extra belonen.

5. Aanbesteding toegankelijk maken voor zelfstandigen

De overheid heeft in de aanbestedingsregels de drempel voor zelfstandigen veel te hoog gemaakt. Nu zijn de regels vaak zo opgesteld dat zelfstandigen er per definitie niet aan kunnen voldoen. Gun overheidsopdrachten ook aan experts. Kwaliteit zit niet in de omvang van een bureau of in het feit dat de opdrachtnemer ook het secretariaat van een project kan doen.

Naar verwachting veranderen midden volgend jaar de regels rond de aanbesteding. Vanaf dat moment zijn de eisen begrensd (referentie en aandeel omzet), zijn er meer kleine 'percelen' en is het niet meer mogelijk om aan een samenwerkingsverband hogere eisen te stellen dan aan een individueel bedrijf.

6. Eigen regels voor privégebruik van de bedrijfsauto

De bijtelling voor privégebruik van een auto is gebaseerd op de auto van de zaak als secundaire arbeidsvoorwaarde, als beloning van een werknemer door

een werkgever. Een zelfstandige zal proberen om de kosten voor elk gebruik van de auto zo laag mogelijk te houden. Maar in deze regel levert besparing op kosten voor de bedrijfsauto niet altijd een even lage bijtelling op. Ook hebben zelfstandigen met één auto - of dat nou zakelijk is of privé - altijd te maken met kilometeradministratie. Deze regel is dus niet zzp-proof.

Maar helaas komt er voorlopig geen eigen autoregeling voor zelfstandigen. In 2009 blijft alles bij het oude en er zijn ook geen voorgenomen aanpassingen te bespeuren in Den Haag.

7. Wijzigen van de voorwaarden werkruimte aan huis

Veel zelfstandigen hebben te maken gehad met een verandering van de regels in 2005, waardoor ze kosten voor het hebben, onderhouden en verwarmen van werkruimte aan huis niet op kunnen voeren als kosten. De voorwaarden die gesteld worden, zijn niet voor alle zelfstandigen relevant, zoals het hebben van een aparte ingang of apart sanitair. Door de voorwaarden aan te passen wordt filevrij werken vanuit huis meteen ook beloofd.

De huidige regeling pakt voor de zogenaamde onzelfstandige woonruimte in huis niet ongunstig uit in vergelijking met de oude regeling. In de oude regeling gold wel een vrijstelling, maar mocht de werkruimte dan niet meer meedoen in de hypotheekaftek.

De huidige regeling is alleen ongunstig voor een onzelfstandige werkruimte in een hypotheekvrije woning. Het kabinet ziet geen aanleiding de regels te veranderen.

8. Rentevergoeding over betaalde voorschotten

Zelfstandigen betalen inkomstenbelasting op basis van een schatting van hun omzet in het midden van het voorafgaande jaar. De definitieve aanslag volgt gemiddeld twee jaar later. De belastingdienst heft tijdens het lopende belastingjaar via voorschotten en met vervaltermijnen. Tussentijds bijstellen van de heffing is lastig. Na de definitieve aangifte krijgt de ondernemer weliswaar rente over het teveel betaalde, maar deze wordt pas verrekend vanaf de laatste vervaldag van het belastingjaar.

Het kabinet ziet ook in dat de regels voor rente niet helemaal gelijk uitwerken voor iedereen. Er wordt nog naar gekeken hoe dit te verbeteren. Hierover is dus nieuws te verwachten, maar wanneer...?

9. Toegankelijke en betaalbare AOV

Het bieden van een arbeidsongeschiktheidsverzekering (AOV) is in handen gelegd van de markt, waar niet de klant bepaalt maar de aanbieder. Wie eenmaal verzekerd is en een aandoening krijgt, is niet meer vrij om over te stappen. Eenmaal gebleken risico's worden bij acceptatie uitgesloten. Ook leeftijd blijkt al snel een risico. Boven de 45 jaar - dat wil zeggen als iemand nog minstens twintig jaar zijn inkomen zal willen kunnen verzekeren - is de AOV al lastig te regelen.

Het kabinet wil niet een verplichte, publieke verzekering invoeren. Die is immers in 2004 afgeschaft. Het Verbond van Verzekeraars heeft een aantal voorstellen gedaan om de zogenaamde vangnetregeling uit te breiden en te verbeteren. Punt blijft dat deze regeling duur is, € 2000 tot € 2500 per jaar voor een uitkering van € 11.500 per jaar. Overigens kunnen starters ervoor kiezen om zonder herkeuring verzekerd te blijven via de UWV. Dat is een goede oplossing voor mensen met zekere risico's, aangezien de verzekeraars deze zullen uitsluiten.

10. Stimuleren van een betere betalingsmoraal

De schatting van de gemiddelde kosten voor het aanmaken van een factuur voor een bedrijf zijn € 30 per factuur. Maar wat betekent dat voor een zelfstandige? Wat als een zelfstandige zich voor de derde keer bezig moet houden met een niet-betaalde factuur? Incasso duurt lang. Uiteindelijk kosten wanbetalers en late betalers veel geld. Een groot probleem voor de kleine zelfstandige, maar het kabinet beschouwd dit als een ondernemersrisico en zal zelf geen stappen ondernemen hen hierbij te helpen.

CTB

Jaap Scholten
Vestigingsmanager CTB
Administratie en Advies BV,
in Drachten